

Stadsbyggnadsförvaltningen
plan@tyreso.se
Tyresö Kommun
13581 TYRESÖ

**YTTRANDE över detaljplan för Wättingebacken etapp 2.
Del av fastigheterna Bollmora 2:1 m fl inom Tyresö Kommun, Stockholms län.
Dnr KSM 2018-791 september 2019 SAMRÅDSSKEDE.**

Vi hoppas att kommunens nya styrande politiker och tjänstepersoner är mer lyhörda för medborgarnas och intresseorganisationernas synpunkter över detaljplaneringen i kommunen.

Vi ifrågasätter fortfarande starkt alla planer som tillsammans bidrar till en, enligt vår uppfattning, alltför snabb befolkningsökning i Tyresö.

Varje enskilt projekt kan vara relevant i sig men tillsammans med alla övriga projekt genereras en alldeles för snabb befolkningstillväxt. Se bilaga befolkningstillväxt 160930.

Detta aktualiseras ytterligare eftersom redan idag arbetspendlar flertalet (ca 3/4) av den förvärvsarbetande befolkningen i Tyresö, många i ett redan överbelastat trafiksystem.

Naturskyddsföreningen anser fortfarande att Tyresös planerade bostadsbyggnadsprogram kan genomföras först efter en väsentligt utbyggd kollektivtrafik och minskad biltrafik. Se bilaga klimat 160930.

Kommunens politiker och tjänstepersoner kan inte alltid hävda att man inte rår över kollektivtrafikens utformning. Möjligheten att avstå från fortsatt bostadsutbyggnad tills kollektivtrafiken lösts på ett godtagbart sätt finns ju alltid.

Att man gjort en trafikanalys är bra, men den är endast lokal och bör kompletteras med de stora lederna.

Vi yrkar på att en trafikanalys ska göras för hela Tyresö inklusive de stora tillfartsvägarna mot arbetsplatser i Stockholm. Detta innefattar främst Gudöbroleden och Tyresövägen samt Nynäsvägen. Vår övertygelse är att dessa nått kapacitetstaket och att fortsatt utbyggnad i Haninge och Tyresö är förkastlig ur ett klimatperspektiv och ur nuvarande invånares perspektiv.

De mest tätbefolkade kommundelarna, som Granängsringen, har störst behov av närnatur för att säkra resterna av den biologiska mångfalden, de svaga sambanden i spridningsvägarna och människors välbefinnande. **Därför bör stor försiktighet och "grönkompensering" gälla alla etapper vid exploateringen av Wättingebacken.**

Närnaturen får också en alltmer viktig funktion som KLIMATREGULATOR i tät bebyggelse. Speciellt med hänsyn till rådande KLIMATKRIS. Tänk efter före!

Trots detta samtycker vi till den föreslagna exploateringen enligt detta detaljplaneförslag, under nedanstående förutsättningar, eftersom den största delen av området består av redan ianspråktagen mark (del av bollplan, cykelparkering, p-platser mm) av mindre värde. Vi anser dock att:

- Stor noggrannhet och försiktighet ska iakttas vid planering av byggnader i den starkt kuperade marken med stora nivåskillnader, för att minimera ingrepp i naturmarken. Speciellt gäller detta den södra byggnaden (4B).
- Området bör återplanteras i möjligaste mån och med inhemska arter (barrblandskog, mossa, blåbärsris samt död ved).
- Förskolans tvåvåningsbyggnad bör placeras i höjd med Wättingestråket (Alt.1) för att få bästa kontakt med stråket och undvika omfattande utfyllnadsarbeten.
- Den fina bergknallen närmast gymnasiets aula bör skyddas (prickmärkes samt skydd för bef. växlighet, beteckning n1). Bergknallen kan bli en trevlig utemiljö för förskolans barn. Om förskolans område därmed behöver utökas finns det inget hinder för att detta kan göras på den mindre värdefulla marken mot norr.
- Det är viktigt att den slingriga Farmarstigen behåller sin karaktär och inte rätas ut. Det är inte minst viktigt för att begränsa trafikens hastighet.
- Det är förvånande att ett planförslag för framtiden, som ska genomföras på 2020-talet, helt saknar **krav** på effektiva energilösningar (tex. solceller) och "gröna" inslag typ vegetationstak och annan grönkompensering. Risken är då överhängande att det av ekonomiska skäl byggs bostäder i Tyresö med "gammaldags" teknik som är omoderna redan vid inflyttning.

"Ledorden för planeringen av Wättingeområdet är ju hållbart, mänskligt, grönt och blått samt aktivt".

Det är mycket viktigt vid exploatering av närnaturmark, som förorsakar stor miljöpåverkan, att effekten av exploateringen lindras genom ekologisk kompensation ("grönkompensering") så långt möjligt tex. med åtgärder enligt nedan.

- Gårdar bör utföras med bjälklagskonstruktioner som tillåter plantering med inhemska arter av träd och buskar.
- Dagvattenhantering enligt utredning med gröna tak, skelettjordar, växtbäddar och öppen avledning mm.
- **Alla** yttertak bör utföras som Semi-extensiva gröna tak gärna kompletterade med fauna-depåer (död ved), fjärilsrestauranger, fågelholkar, fågelbad, insektshotell mm för att bli riktigt effektiva för biologisk mångfald.
- Större partier av husfasader bör förses med någon typ av vertikal grönska typ "växtväggar".
- Alla hårdgjorda markytor på kvartersmark bör utföras med genomsläppliga (permeabla) ytbeläggningar tex. betongmarksten, armerat gräs, stensjöl el. likv.
- Räckan på balkonger och terrasser bör utföras med fasta integrerade odlingslådor. Det vore också önskvärt med sk "gröna balkongväggar" tex. genom spaljéer.

Det är olyckligt att så många frågor ska utredas senare i planarbetet. Detta minskar medborgarnas möjligheter till inflytande eftersom detaljplaner i granskningskedet erfarenhetsmässigt är svåra att påverka.

Till exempel saknas projektanpassade utredningar beträffande: bil- och cykelparkering för gymnasiet, angöring/avlämningszon till förskolan, inventering av skyddsvärda träd, fördjupad artinventering, gröna strategier, detaljerat kvalitetsprogram med gestaltning och utformning av byggnader och gaturum, fördjupad dagvattenutredning, vindstudier, effektiva energilösningar, återvinningslösningar och fördjupad bullerutredning mm

Vidare anser vi att:

- Det är anmärkningsvärt att kommunekologen enligt handlingarna ej har medverkat i planarbetet.
- En klimatstrategi bör upprättas med bl.a. energisparåtgärder typ solceller, solfångare etc.
- Förslaget i Tyréns avfallsutredning om utbyggd sopsug, återbrukscentrum och mini-ÅVC bör förverkligas i Wättingeområdet. Inte minst för att begränsa transportbehovet.
- För att stärka delningsekonomi i samhället bör kvarteren utföras med energisnåla och effektiva gemensamma tvättstugor.
Detta minskar energianvändningen och inköpsbehovet av egen maskinutrustning.
Behovet är störst i flerfamiljshus med många mindre lägenheter.
Gemensamma tvättstugor minskar också risken fuktskador i bostädernas våtutrymmen.
- Användningsbeteckningen n1 återfinnes ej (ännu) på plankartan.

Vi yrkar därför på att planen omarbetas med hänsyn till ovanstående synpunkter.

Tyresö 2019.11.12
Naturskyddsföreningen Tyresö
gm Kjell Borgström och Solveig Dahl

Bilaga befolkningstillväxt

Vi vidhåller vår tidigare uppfattning att den, i den nya översiktsplanen, föreslagna befolkningstillväxten i Tyresö är alldeles för hög med hänsyn till tillgänglig bebyggbar mark. Förslaget innebär "45% mer av allt".

Landstingets regionala bedömning av behovet av nya bostäder i Tyresö är 150-300 nya bostäder/år. Detta motsvarar ca 9000-18000 nya invånare i Tyresö 2035.

Vi anser att den lägre siffran är mer relevant med hänsyn till kommunens geografiska läge (återvändsgränd), gröna profil (naturnära), bristande arbetsmarknad (omfattande pendling), bristande kollektivtrafik (avsaknad av spårbunden trafik) och övriga trafikproblem (bilköer). Tyresö måste inte vara "bäst i klassen" och bygga max. antal bostäder enligt Landstingets bedömning.

För att hantera en ökande befolkning har Landstinget reviderat framskrivningar av länets befolkning 2030 och 2050. I dessa bedömer man att behovet av nya bostäder i Tyresö är mellan 150 och 300 bostäder/år fram till 2030.

Tyresö är redan den 14:e befolkningstätaste kommunen i Sverige (av 290) med ca 675 inv./km² trots att ca 1/3 av marken är skyddad i Naturresevat eller Nationalpark. Som jämförelse kan nämnas Uppsala med 97, Nynäshamn med 77, Enköping 35 eller Gotland med 18 inv./km²

Befolkningsutveckling

I förslaget till ny översiktsplan förutsätts att kommunens invånarantal skall öka från ca 45.000 idag till ca 65.000 år 2035. Alltså ca 20.000 fler invånare. En ökning med 45%. Det är fyra gånger så stor ökning som i tidigare prognoser.

20.000 fler invånare innebär 45% "mer av allt":

- 6000-7000 fler bostäder, kraftigt utbyggd kollektivtrafik med större bussdepå/T-banedepå och mer biltrafik med p-platser.
- Fler/större förskolor, skolor med skolgårdar, bibliotek, idrottsanläggningar och lekplatser.
- Utbyggd vård och omsorg, service, handel och övriga kommersiella lokaler (större centrum) och föreningsverksamhet. Tex motsvarar 20.000m² mer ytor för handel, ca fyra fotbollsplaner och vidhängande parkeringsytor på 50.000m², ca 10 fotbollsplaner.
- Utbyggd infrastruktur med mer kraftnät/-stationer, större kretsloppscentral och fler återvinningsstationer, utbyggt Va-nät med nytt vattentorn och utbyggd fjärrvärme.

Sammantaget riskerar detta medföra att ny mark (även grönområden) måste tas i anspråk när vi istället med ökad befolkning behöver mer närnatur, mer skyddad natur och utbyggd friluftsverksamhet.

Vi vill i stället att Tyresö växer långsammare, med max 150 bostäder per år och utvecklar sina gröna kvaliteter och blir Stockholmsregionens förstklassiga rekreationsområde.

Tyresö 2016.09.30

Naturskyddsföreningen Tyresö

gm Kjell Borgström, Carl Welinder och Solveig Dahl

Bilaga klimat

Tyresö bör minska klimathotet i linje med Sveriges klimatmål.

Med Tyresös expansiva bostadsbyggnadsprogram riskerar man att det nationella utsläppsmålet för växthusgaser åsidosätts om inga åtgärder vidtas. Därför bör en övergripande strategi och MKB utarbetas för all planerad bostadsbebyggelse i Tyresö innan fler projekt beslutas.

I flera aktuella planbeskrivningar påstås att "Inga nationella, regionala eller kommunala miljömål åsidosätts".

Detta kan möjligen stämma för varje projekt för sig. Men inte om man ser på alla projekten tillsammans.

Vi anser därför att påståendet inte stämmer utan menar istället att utsläppen av växthusgaser ökar per person då en redan överbelastad biltrafikapparat blir ännu mer överbelastad.

Tyresös negativa klimatpåverkan på grund av ökad biltrafik måste lösas och trafikstockningar i Tyresö och på infartsvägarna mot Stockholm upphöra.

Fler bostäder bör inte byggas i Tyresö innan trafikens klimatpåverkan minskat och Tyresö fått en utbyggd kollektivtrafik för energieffektiv pendling.

Tyresö 2016.09.30

Naturskyddsföreningen Tyresö

gm Kjell Borgström, Carl Welinder och Solveig Dahl